

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0246
Dok.: RAJ40266

Besvarelse af spørgsmål nr. 56 af 24. april 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme mv.) (L 217).

Spørgsmål nr. 56:

”Vil ministeren tilsende udvalget en oversigt over paragrafferne (med kort angivelse af hovedindhold) i straffelovens kapitel 12 og 13 grupperet efter strafferammernes størrelse?”

Svar:

Straffelovens kapitel 12 indeholder bestemmelser, der retter sig mod handlinger, der angriber eller truer statens selvstændighed og sikkerhed. Kapitel 13 i straffeloven vedrører forbrydelser mod statsforfatningen og de øverste statsmyndigheder mv. og tilsigter at beskytte den indre fred.

1. De forbrydelser, som er indeholdt i kapitel 12, kan karakteriseres som handlinger, der angriber eller truer statens ydre sikkerhed.

Bestemmelserne i §§ 98-101 vedrører situationer, hvor der ikke nødvendigvis aktuelt er tale om krig eller lignende, men hvor handlingerne tager sigte på at skade statens eksistens eller bestemmelsesfrihed. § 98 vedrører handlinger, som sigter mod helt eller delvist at fratage staten eller dele heraf suveræniteten. Forbrydelser, der omfattes af denne bestemmelse, betegnes som højforræderi. Handlinger, der sigter mod at påføre den danske stat eller allierede krig mv., er omfattet af straffelovens § 99. Offentlige udtalelser, der tilskynder til fjendtlige forholdsregler eller fremmed indblanding, samt offentlige udtalelser, der fremkalder fare for fremmed magt indblanding i den danske stats anliggender, er kriminaliseret i § 100. Endelig kriminaliseres i straffelovens § 101 handlinger, der sigter til at hjælpe fjenden i krigstilfælde eller lignende på det tidspunkt, hvor en krig mv. ikke er startet – den såkaldte 5.-kolonnevirksomhed.

Bestemmelserne i straffelovens §§ 102-105 vedrører handlinger, som foretages under krig, besættelse eller truende udsigt dertil. § 102 kriminaliserer den såkaldte 5.-kolonnevirksomhed under krig eller besættelse. Misligholdelse af en kontrakt, der vedrører den danske stat, under krig

eller besættelse eller under truende udsigt dertil, straffes efter § 103. § 103 omfatter også handlinger, som på anden måde modvirker krigsforanstaltninger. Det utilbørlige, erhvervsmæssige samarbejde med fjenden – det såkaldte værnemageri – er kriminaliseret i § 104. Udnyttelse af samarbejde med besættelsesmagten med andet end erhvervsmæssigt formål er kriminaliseret i § 105.

Handlinger, som generelt er skadelige i forhold til statens sikkerhed eller selvstændighed, er omfattet af bestemmelserne i §§ 106-110 b. § 106 omfatter det såkaldte diplomatiske landsforræderi. §§ 107-108 vedrører spionage. § 107 omfatter den groveste efterretningsvirksomhed vendt mod Danmark, mens § 108 omfatter al strafbar efterretningsvirksomhed, som ikke er omfattet af § 107. § 109 kriminaliserer en kvalificeret krænkelse af tavshedspligt i offentlig tjeneste og hverv, når krænkelsen vedrører statens sikkerhed mv. § 110 vedrører bl.a. en særlig form for dokumentfalsk, der også omfatter forfalskning mv. af andre genstande af betydning for statens sikkerhed. I § 110 a er kriminaliseret en række handlinger, hvis udførelse kunne indvirke på statens interesser, f.eks. fotografering af militære anlæg. Endelig er i § 110 b kriminaliseret medvirken til krænkelse af den danske stats neutralitet.

Bestemmelserne i §§ 110 c- 110 e vedrører primært beskyttelsen af Danmarks forhold til andre nationer mv. § 110 c kriminaliserer overtrædelsen af bestemmelser udstedt i henhold til lov til værn for statens forsvars- eller neutralitetsforanstaltninger eller til gennemførelse af statens forpligtelser som medlem af FN eller gennemførelse af statens forpligtelser som vedtaget med hjemmel i artikel 60, 301 eller 308 i Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, som sigter på helt eller delvist at afbryde eller indskrænke de finansielle eller økonomiske forbindelser med et eller flere lande uden for Den Europæiske Union eller på tilsvarende sanktioner over for enkeltpersoner, grupper af personer eller juridiske personer. Efter § 110 d forhøjes straffen med indtil det halve, når legemskrænkelser, frihedskrænkelser eller freds- og æreskrænkelser er foretaget mod fremmede statsoverhoveder eller lederen af en fremmed diplomatisk mission. Endelig kriminaliserer § 110 e den offentlige forhånelse af fremmede nationer mv.

Det følger af § 110 f, at tiltale efter kapitel 12 alene kan ske efter justitsministerens påbud.

2. Straffelovens kapitel 13 indeholder bestemmelser, der tilsigter at beskytte den indre sikkerhed. Bestemmelserne i §§ 111-113 og § 115 vedrører angreb på de øverste statsorganer. § 111 beskytter statsforfatningen og kriminaliserer handlinger, der sigter til ved udenlandsk bistand, ved magtanvendelse eller trussel derom at forandre statsforfatningen eller sætte den ud af kraft. Angreb mod regentens liv er selvstændigt kriminaliseret i § 112. Handlinger, der har til formål at gøre indgreb i Folketingets sikkerhed eller frihed, er strafbare efter § 113. § 115 tilsigter at give regenten mv. en særlig beskyttelse med hensyn til de forbrydelser, der er omhandlet i straffelovens kapitel 25-27.

§ 114 indeholder en terrorismebestemmelse. Bestemmelsen omfatter nærmere angivne forbrydelser, f.eks. drab, grov vold, forstyrrelse af trafikikkerheden og groft hærværk, der begås med forsæt til at skræmme en befolkning i alvorlig grad eller uretmæssigt tvinge danske eller udenlandske myndigheder eller en international organisation til at foretage eller undlade en handling, eller at destabilisere eller ødelægge et lands eller en international organisations grundlæggende politiske, forfatningsmæssige, økonomiske eller samfundsmæssige strukturer. Det er samtidig en betingelse, at den begåede handling i kraft af sin karakter eller den sammenhæng, hvori den begås, kan tilføje et land eller en international organisation alvorlig skade. Bestemmelsen beskytter både danske og udenlandske myndigheder samt internationale organisationer.

§ 114 a indeholder en regel om finansiering af terrorvirksomhed i form af økonomisk støtte og indsamling eller formidling af midler mv. til en terrorgruppe. På samme måde som § 114 er § 114 a ikke begrænset til at beskytte danske samfundsinteresser. § 114 b indeholder en særlig udvidet medvirkensregel. § 114 c kriminaliserer det at deltage i eller yde væsentlig økonomisk eller anden væsentlig støtte til korps, gruppe eller sammenslutning, der har til hensigt ved magt-anvendelse at øve indflydelse på offentlige anliggender eller fremkalde forstyrrelse af samfundsordenen. § 114 d vedrører deltagelse i en ulovlig militær organisation eller gruppe. Bestemmelserne i § 114 c og § 114 d er subsidiære i forhold til § 114 og § 114 a. § 114 e indeholder en bestemmelse om ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben.

Bestemmelserne i §§ 116-117 beskytter den demokratiske afvikling af valg. § 116 vedrører de alvorligste handlinger, der hindrer eller forsøger at hindre, at offentlige valg og stemmeafgivning finder sted, eller at resultatet er uanvendeligt. § 117 vedrører en række retsstridige handlinger, der ikke nødvendigvis har indflydelse på valget. § 118 vedrører angreb med et såkaldt videregående formål mod visse myndigheder og rettigheder. Bestemmelsen retter sig mod enkeltpersoners handlinger.

Efter § 118 a er påtale efter §§ 111-115 og § 118 betinget af justitsministerens påbud.

3. Nedenfor er gengivet en oversigt over strafferammerne i bestemmelserne i straffelovens kapitel 12 og 13.

	4 mdr.	1 år	2 år	3 år	4 år	6 år	8 år	10 år	12 år	16 år	Livs-tid
Straffelovsovertrædelser											
12. kapitel											

§ 98 (bringe staten under fremmed herredømme)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
§ 99 (krig og besættelse)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
§ 100, stk. 1 (fremkalde fare for fjendtlige forholdsregler mod den danske stat)	+	+	+	+	+	+						
§ 100, stk. 2 (fremkalde fare for fremmed magts indblanding i staten)	+	+										
§ 101 (forberede bistand til fjenden under krig)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
§ 102, stk. 1 (bistand til fjenden under krig)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
§ 102, stk. 3 (skærpende omstændigheder)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
§ 103, stk. 1 (kontraktbrud overfor staten under krig)	+	+	+	+								
§ 103, stk. 2 (grov uagtsomhed)	+											
§ 104 (værnemageri)	+	+	+	+	+	+	+					
§ 105 (andet samarbejde med besættelsesmagten)	+	+	+	+	+	+	+					
§ 106 (tjenestehandlinger mod statens tarv)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
§ 107, stk. 1 (spionage)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
§ 107, stk. 2 (skærpende omstændigheder)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
§ 108, stk. 1 (hjælp til fremmed efterretningstjeneste)	+	+	+	+	+	+						
§ 108, stk. 2 (skærpende omstændigheder)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
§ 109, stk. 1 (videregive statshemmeligheder)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
§ 109, stk. 2 (uagtsomhed)	+	+	+	+								
§ 110, stk. 1 (forfalskning/ødelæggelse af dokumenter/genstande af betydning for statens sikkerhed)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
§ 110, stk. 2 (uagtsomhed)	+	+	+	+								
§ 110 a (fotografering, optagelse mv. af danske militære anlæg)	+	+	+	+								
§ 110 a, stk. 2 (fotografering fra luftfartøj over dansk statsområde)	(bøde)											
§ 110 b (medvirken til neutralitetskrænkelser)	+	+	+	+	+	+	+					
§ 110 c, stk. 1 (overtrædelse af bestemmelser til værn for statens forsvars- eller neutralitetsforanstaltninger)	+	+	+	+								
§ 110 c, stk. 2 og 3 (overtrædelse af bestemmelser, der gennemfører statens forpligtelser over for FN og EU)	+	+	+	+	+							
§ 110 c, stk. 4 (uagtsomhed)	+	+	+									
§ 110 d (straffastsættelsesbestemmelse)												
§ 110 e (forhåelse af fremmed stat eller symbol)	+	+	+									
§ 110 f (påtalebestemmelse)												
13. kapitel												
§ 111 (forandring af statsforfatningen)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
§ 112 (angreb mod regentens liv)	+	+	+	+	+	+						
§ 113 (antaste Folketingets sikkerhed)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

§ 114 (terrorisme)	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
§ 114 a (finansiering af terrorisme)	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
§ 114 b (medvirken til terrorisme og finansiering)	+	+	+	+	+	+						
§ 114 c (anden støtte til grupper, der ønsker at forstyrre samfundsordenen)	+	+	+	+	+	+						
§ 114 d (deltagelse i ulovlig militær organisation)	+	+	+									
§ 114 e (spredning af masseødelæggelsesvåben)	+	+	+	+	+	+						
§ 115 (straffastsættelsesbestemmelse)												
§ 116 (hindring af valg)	+	+	+	+	+	+						
§ 117 (valgsvig)	+	+	+									
§ 118 (hindring af offentlige myndigheders fri udøvelse af virksomhed, krænkelse af ytringsfriheden)	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
§ 118 a (påtalebestemmelse)												